

Covid-19

För Smittskyddsenhetens och Vårdhygiens del, liksom för sjukvården och samhället i stort, har första halvan av 2020 helt dominerats av covid-19-pandemin. Den 30 januari deklarerade WHO:s generaldirektör att det nya coronaviruset utgjorde ett internationellt hot mot människors hälsa, och dagen efter diagnosticerades första fallet i Sverige. Sjukdomen klassades som allmänfarlig och samhällsfarlig enligt Smittskyddslagen i början av februari. Det dröjde sedan mer än en månad, ända till den 4 mars, innan Örebro län hade sitt första fall. Veckor som bidrog till att vården fick mer tid att ställa om och förbereda sig. De tidiga fallen vi såg i vårt län var kopplade till utlandsresor, främst Europa såsom Italien och Österrike, men även Iran och USA. Snart kunde vi konstatera att vi hade en samhällsspridning i länet. Till och med den 18 juni har 2173 fall diagnostiserats.

Slutenvårdsbelastningen ökade successivt under våren och nådde sin topp med drygt 55 slutenvårdade och som mest 24 intensivvårdade patienter för att sedan åter sjunka från andra veckan i maj. 159 personer har avlidit till följd av covid-19, av dem är 59 mellan 80-89 år och 49 över 90 år. Då hög ålder är främsta riskfaktorn för att drabbas av svår sjukdom eller död på grund av covid-19 har en särskild screeningsrutin införts av personer som flyttar in på särskilt boende för äldre eller återkommer efter sjukhusvård.

Smittspårning

Smittspårning har hela tiden bedrivits, med anpassning efter epidemins utveckling. Efter initial intensiv smittspårning kring varje enskilt fall, har fokus från smittskyddets sida lagts på smittspårning kring vårdtagare och personal inom hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. Detta har skett i nära samarbete med Vårdhygien, kommunerna och de enskilda vård- och omsorgsenheterna.

Behandlande läkare är fortsatt ansvarig för smittspårning kring varje enskilt nytt fall. I takt med att epidemin går in i ett senare skede med minskad smittspridning är det möjligt att pendeln åter kommer vända med behov av ett mer intensivt smittspårningsarbete.

Smittskyddsanmälan

I början av maj togs den kliniska smittskyddsanmälan av covid-19 bort. Anmälan kommer därefter endast från laboratoriet. Tack vare obligatoriska frågor vid beställning av PCR för Sars-CoV-2 får vi in uppgifter som är av vikt ur smittskyddssynpunkt.

Smittskydd & Vårdhygien Region Örebro län			
Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Epidemijuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare	Anna Lange	Tfn 019 - 602 2241	anna.lange@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 1157	anja.rosdahl@regionorebrolan.se
Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se			
Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Maria Ekelöf	Tfn 019 - 602 11 99	maria.ekelof@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Cathrine Binett	Tfn 019 - 602 10 38	cathrine.binett@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Gunnar Hagström	Tfn 019 - 602 52 88	gunnar.hagstrom@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Charlotta Hellbacher	Tfn 019 - 602 34 42	charlotta.hellbacher@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Torbjörn Norén		torbjorn.noren@regionorebrolan.se
Hygienläkare (MRB)	Bo Söderquist	Tfn 019 - 602 35 71	bo.soderquist@regionorebrolan.se

Provtagning

Region Örebro län har under pandemins gång följt de nationella indikationerna för provtagning. I veckan kom den fjortonde versionen i vilken man frångår de tidigare prioriteringsgrupperna och istället rekommenderar provtagning på alla individer med symtom som vid covid-19. Detta dels då vissa regioner är på väg in i en ny fas av pandemin där åter storskalig testning blir mer viktig ur smittskyddsaspekt, men även utifrån ett regeringsuppdrag om utökad testning.

Prioritet 1 är dock alltid patienter med vård- eller omsorgsbehov där uppmärksamheten kring symtom ska vara hög och tröskeln till provtagning låg. Vård- och omsorgspersonal har under epidemin haft bra tillgång till testning mycket tack vare ett intensivt och medvetet arbete från Laboratoriemedicin som säkrat laboratoriekapaciteten. Ett fantastiskt arbete har också utförts vid länets covid-mottagningar och positiva provsvar har förtjänstfullt ringts ut av distriktsläkare. Sedan förra veckan tas prover på de som arbetar inom polis, räddningstjänst och SoS alarm och övrig samhällsviktig verksamhet inkluderas från mitten av nästa vecka. En bredare provtagning till alla med symtom blir möjlig genom egenbeställning av prov via e-tjänsten 1177.se, egenprovtagning med kombination av så kallat gurgelprov och näsprov och säkrad analyskapacitet via externs laboratorium.

Till och med vecka 24 har vi i regionen utfört nästan 14 600 tester; 48,5 tester /1000 invånare vilket är betydligt högre än genomsnittet i Sverige. Andelen positiva prover var som högst 25% och har sedan sjunkit till nuvarande nivå kring 10% (under perioder av motsvarande testvolym) vilket talar för en minskande smittspridning.

Informationsinsatser

Under våren har flera informationskampanjer genomförts i samarbete med bland andra RÖLs kommunikationsavdelning, Regional utveckling och elevhälsan. Det har rört sig om elektronisk information, affischer och annan distribution av tryckt material, samt faktiska möten med särskilt utsatta grupper. Detta arbete fortsätter under sommaren med bland annat informationsfilmer via sociala medier.

Övrigt

Smittskyddet samverkar med Länsstyrelsen och kommunerna kring Folkhälsomyndighetens föreskrifter om att förhindra trängsel på serveringsställen, HSLF-FS 2020:9. Den 1 Juli träder ny lag i kraft som lägger över ansvar för tillsyn och beslut på kommunerna.

Vårdhygiens arbete

I samband med coronapandemin har vårdhygiens fokus legat på att arbeta fram riktlinjer och rutiner för hur personal ska skydda sig mot smitta och hur smittspridning av covid-19 ska förhindras. Vårdhygien har varit involverad i utbildning angående covid-19 och personlig skyddsutrustning både inom slutenvård, öppenvård, kommunalvård och tandvård. Betoningen har legat på följsamhet till de basala hygienrutinerna och vikten av att hantera den personliga skyddsutrustningen på rätt sätt för att på så vis förhindra en smittspridning.

Under pandemins gång har förnyad kunskap angående Sars-CoV-2 och dess smittvägar även inneburit att hygienriktlinjer har behövts revideras och uppdateras vilket har gjorts kontinuerligt under våren.

Rapport från Strama

Coronaepidemin har även påverkat Strama-arbetet, som till övervägande del legat på is under våren. Som redan planerat avslutades antibiotikaronderna på geriatriken i mars. Ronderna uppfattades som viktiga men en formell utvärdering har tyvärr tvingats skjutas på framtiden.

Trots minskat Strama-arbete har under våren förskrivningen av antibiotika i öppenvård i riket minskat dramatiskt från 23 till 16 recept / 1 000 invånare och månad. I Region Örebro har öppenvårdförskrivningen av antibiotika minskat med 11% jämfört med föregående år. Ökad social distansering kan möjligen till viss del minska risken för bakteriella luftvägsinfektioner, men de flesta antibiotikakrävande infektionerna påverkas troligen inte i någon större utsträckning. Detta skulle tala för att det finns en god marginal för att minska antibiotikaförskrivningen jämfört med ett vanligt år utan att tumma på säkerheten.

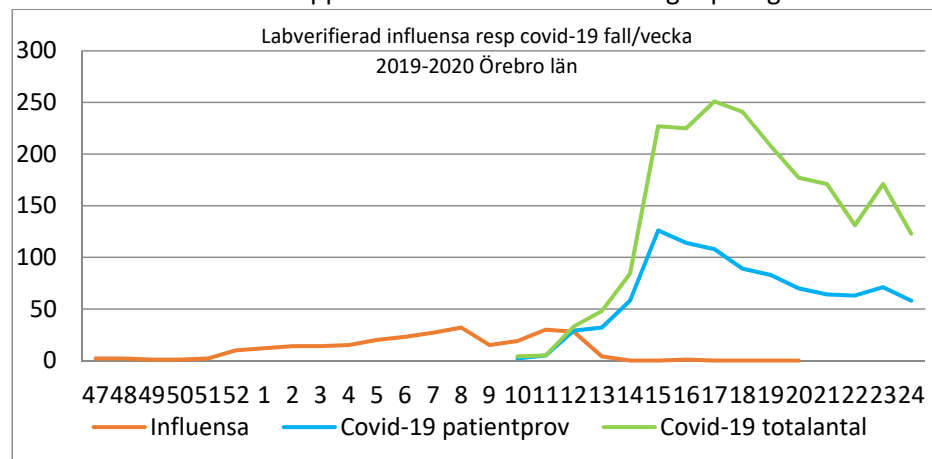
Inom slutenvården har det skett en kraftig ökad rekvisition av antibiotika under mars och april, framförallt luftvägsantibiotika och i synnerhet Cefotaxim. Med ökad kunskap om relativt låg risk för bakteriella sekundärinfektioner vid Covid-19 har antibiotikaförbrukningen åter minskat och ligger i maj månad totalt 28% lägre än året innan. Denna extra låga antibiotikaförbrukningen tros bland annat bero på att övrig icke Covid- relaterade verksamhet, tex planerad kirurgi, är reducerad jämfört med tidigare år.

Influensasäsongen 2019 - 2020

Under hela säsongen 2019-2020 har antalet rapporterade fall av influensa legat på låg nivå.

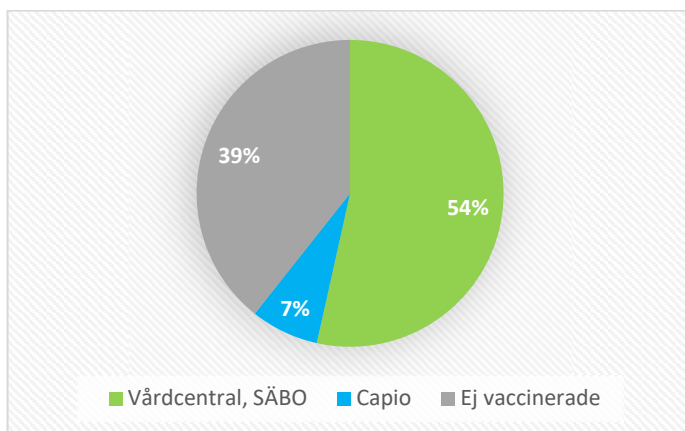
Toppen nåddes under mitten av februari och låg på ungefär samma nivå fram till slutet av mars, för att sedan avta.

Av totalt 274 fall var 166 influensa A och 105 influensa B.

Influensavaccinering av personal

29 enheter har rapporterat in hur stor andel av personalen som influensavaccinerat sig. Av dessa vaccinerades 45 % (928 av 2062 anställda), att jämföra med enkätresultat förra året som visade 41% vaccinationstäckning hos personal.

Influensavaccinering av +65

Inhämtade uppgifter från 26 av 29 vårdcentraler med tillhörande SÄBO och Caphio läkargruppens vaccinationsmottagning visar att andelen vaccinerade 65-åringar och äldre har ökat från 55% från förra säsongen till 61% under den senaste.

TBE

Vaccinering av TBE har varit vilande men återupptas nu inom regionen. Rekommendationerna för TBE vaccination från förra året kvarstår och riktar sig till personer som vistas i skog och mark i Örebro län och i riskområden i andra län. Svenska riskområden är framför allt Uppsala, Stockholm och Södermanlands län, längs kust och skärgårdar samt kring Mälaren och andra sjöar. TBE har också blivit vanligare västerut och i södra Sverige. Inget fall av TBE har ännu diagnosticerats i vårt län innevarande säsong.

Sommaren har kommit

I skrivande stund är det svårt att veta precis hur pandemin kommer utveckla sig. Klart är nog dock att vi kommer att få fortsätta leva med covid-19 inom sjukvård- omsorgs verksamhet och samhället en längre tid och att vi får anpassa vårt sätt att arbeta och förhålla oss till detta.

Det har varit tuffa månader för många, men också ett otroligt gott samarbete på många plan som vi vill tacka för. Vi vill från Smittskydd, Vårdhygien och Stramas sida önska er alla en bra sommar med möjlighet till välförtjänt avkoppling. Men håll i smittskyddsåtgärderna: stanna hemma vid sjukdom, tvätta händerna ofta, håll avstånd, undvik de stora sociala sammanhangen och värna våra äldre. På det sättet visar vi hänsyn och tar ansvar för varandra och oss själva!

Se Folkhälsomyndighetens sida om [Sommar i Sverige](#)